

Bilim Teknik 28.12.2007

"Türkiye'de Bilimsel Yayın Göstergeleri" Eksik mi?

25 yıllık bilimsel yayınları tarayan kitapta, üniversiteler dışındaki tıp kurumlarındaki binlerce yayına neden yer verilmedi? Sadece Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi'nde en az 600 uluslararası yayın var. Bu kurumlarda ülkemizde tıp alanında sayısız ilkler gerçekleştirildi ve uluslararası alanda büyük ilgi gördü. Araştırma hastahaneleri neden dikkate alınmadı, yoksa buralardaki bilimsel çalışmalar "akademik" sayılmıyor mu? *Doç. Dr. Oğuz Taşdemir*,

Akay Hastanesi Kalp ve Damar Cerrahisi Klinik Şefi; otasdemir@superonline.com

Türkiye gibi sağlık alanında önemli sorunları olan bir ülkede uzman doktor yetiştirilmesinde, dünyadaki yeni teknolojilerin insan sağlığına sunulmasında ve yeni ameliyat tekniklerinin yapılmasında önayak olan kurumları görmezden gelemeyiz.

Türkiye Bilimsel Yayın Göstergeleri-I (1981-2006), İ. Hakkı Demirel, Cem Saraç, Elif Aytek Gürses &in editörlükleriyle TÜBİTAK-ULAKBİM &ce bilim dünyasının hizmetine sunuldu. Ülkemizin dünyada bulunduğu yeri ve bu yerin daha iyi bir noktaya taşınması için ne kadar ciddi çalışmamız gerektiği konusunda yol göstericiliği bir yana, böyle bir çalışmaya bilim dünyasının ihtiyacının olduğu da düşünülünce, verilen emeğe saygı duymak ve teşekkür etmek gerekir.

Ancak gözden kaçan veya bizim bilemediğimiz bazı nedenlerden dolayı Türkiye'deki kurumlar bazında teker teker yapılan incelemede ciddi hatalar olduğu kanısındayız. Bu hatalara geçmeden önce de tıp biliminin genelinden özeline doğru, bu çalışmaya dayanarak -ki eksik olmasına karşın- değinmek gerekir.

Çalışmaya göre klinik tıp alanında 1981 ile 2006 yılları arasında 38161 çalışma yapılmış, bu çalışmalara 150692 atıf ve etki değeri 3,95 olarak bulunmuş. Aynı dönemde Türkiye toplamı 106106 olduğuna göre 38161 sayısının ne denli yüksek olduğu gözlemlenebilir. Neredeyse her 5 yayından 2'si klinik tıp alanında. Bu nedenle de "Klinik Tıp" alanında yayın yapan bütün kurumların irdelenmesi doğaldır.

Söz konusu kurumlar bilim ve sağlık alanında Türkiye'nin önemli sayılabilecek yükünü yıllarca taşıdı ve bünyesinden değerli bilim ve teknoloji insanları çıktı. Türkiye gibi sağlık alanında önemli sorunları olan bir ülkede uzman doktor yetiştirilmesinde, dünyadaki yeni teknolojilerin insan sağlığına sunulmasında ve yeni ameliyat tekniklerinin yapılmasında önayak olan bu kurumları görmezden gelmek bir haksızlıktır ve adı geçen eserde de bu nokta önemli bir eksikliklerdir.

Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Türkiye Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Koşuyolu Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Dr. Sami Ulus Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Dr. Behçet Uz Çocuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi ve daha birçok eğitim kurumunda yapılan yayınlar hangi kategoride ve/veya hangi başlık altında toplandı? Yurtdışında çok ciddi dergilerde yayımlandığı düşünülürse, bu yayınların neden ele alınmadığı merak konusudur. Bu kurumların yayın sayılarına bakılınca görülecektir ki Türkiye'de bir çok üniversiteden daha fazla yayın sayıları vardır.

Yazarların farklı bir niyetle hareket ettiklerini düşünmüyoruz, ama soruya yanıt arıyoruz: kurum adları verilerek tek tek bütün yayınlar ortaya konmuşken neden bu kurumların yaptıkları çalışmalar araştırılmadı? Bu kurumların sayıları bir iki değil ki, neredeyse üniversite hastaneleri kadardır ve birçok konuda pek çok üniversiteyi bile geride bırakmışlardır. Bu kurumlardan yalnızca birinden bahsetmek isterim.

TYİH'DA 600 YAYIN

Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi (TYİH) kalp ve damar cerrahisi kliniğinde çalıştığım 1979 ile 2003 yılları arasında -son üç yılımı başhekim olarak geçirdim- ekip olarak birçok bilimsel yayın yanında Türkiye'de "ilk"leri ve dünyada takip edebildiğimiz kadarıyla bütün yeni cerrahi teknikleri uygulama

ve bunları yayımlama fırsatı bulduk.

TYİH, Kalp ve Damar Cerrahisi kliniğinin kurulmasında çok değerli katkısı olan ve Türkiye'de ilk kalp naklini gerçekleştiren Dr. Kemal Bayazıt ve arkadaşları, bu kurumlardan çıkan ve yine bu kurumlarda akademik kariyer imkânı bulan, birçok uluslararası çalışmalar yapan değerli insanlar yetiştirdi.

Yalnızca 1981 (bahsedilen kitap başlangıç olarak bu tarihi aldığı için bunu referans alıyorum) ile 1997 (bu tarihe kadar araştırma imkânımız olabildi) TYİH'de 600 civarında uluslararası yayın yapıldı. Bu ve sonrası yılların yayınları, kitapta göz ardı ediliyor.

Ülkemizde araştırmalara ayrılan ödenekler gün geçtikçe kısılmaktadır. Bu üniversitelerin en büyük sorunlarından biridir. TÜBİTAK bünyesinde yapılan böyle bir çalışmada Türkiye'de isim isim yapılan tarama bu kurumlar için gerçekleştirilemez miydi? Bu durum, teknik imkânsızlıklardan mı, yoksa her zaman yapılageldiği gibi bu kurumlarda çalışan birçok insan üniversal anlamda "akademik" sayılmadığından mı çalışma dışı bırakıldı?

Bu kurumların yaptıkları "ilk"ler Türkiye için birer mihenk taşı olageldi. TYİH de bu kurumlardan biridir.

TÜRKİYE'DE İLKLER

Türkiye'de ilk Kalp Nakli (1968), Türkiye'de ilk kez koroner by-pass cerrahisinde IMA kullanımı (1974), Türkiye'de ilk kez açık kalp ameliyatlarında membran oksijenatör kullanımı, Türkiye'de ilk kez açık kalp ameliyatlarında ACT kullanımı, Türkiye'de ilk kez Açık Kalp ameliyatlarında kardiyopleji kullanımı, Türkiye'de ilk kez sol ventrikül anevrizmektomi ameliyatı, Türkiye'de ilk kez intra aortik pompa kullanımı, Türkiye'de ve dünyada ilk normotermik kalp korunmasının elektron mikroskopik çalışması, Türkiye'de ilk kez retrograd serebral perfüzyon ile beyin korunması, Türkiye'nin en büyük koroner by-pass serisi, Türkiye'nin en büyük kalp kapak ameliyatı serisi, Türkiye'nin en büyük aort anevrizma cerrahisi serisi, Türkiye'nin ilk ve tek, dünyanın ise 8. en büyük dilate kardiyomyopati ameliyatları serisi, Türkiye'nin ilk ve tek kalp küçültme ameliyatı (Batista operasyonu) serisi, Türkiye'nin en uzun kapalı mitral valvotomi ameliyatları serisi, Türkiye'nin en uzun kalp tümörleri cerrahi serisi, Türkiye'nin tek kardiyomyoplasti serisi (1993), Türkiye'de ilk Batista operasyonu 1996 ve De Bakey pompası implantasyonu TYİH'de gerçekleştirildi. Bunun yanında birçok uluslararası kongrelerde bildirilerle katkı sağlandı. Yalnızca TYİH hastanesinde bunlar yapılabilirken, yukarıda adları sayılmaya çalışılan diğer kurumlarda neler yapılabildiğini tahmin etmek güç olmasa gerek.

Uluslararası sürekli atıf alan bilim insanlarımızın yine bu kurumlarda da bulunduğunu daha önce belirtmeye çalışmıştım. Dr. Oğuz Taşdemir ve arkadaşları kalp nakline hazırlık operasyonları (kardiyomyoplasti, Batista operasyonu, De Bakey pompa implantasyonu) ve kalp nakli operasyonları gerçekleştirdi. Ayrıca yüksek brakial arter kanülasyonu ile antegrade serebral perfüzyon yöntemlerini uluslararası düzeyde yaptıkları çalışmalarla desteklediler. Türk Kardiyoloji Derneği Araştırma Dergisi'nde yayımlanan bir makalede en fazla atıf alan bilim insanı olarak (Toplam atıf: 359 ve ilk isim olarak:138) arkadaşlarıyla ortak bir başarıya imza attılar.

Dr. Haldun Karagöz ve arkadaşları bütün dünyada ilgiyle izlenen ve basında "uyutmadan by-pass" olarak geçen bir operasyon tekniğini başarıyla uyguladı. "H graft" olarak adlandırılan ve Türkiye'de ilk kez yapılan ameliyatı yine Haldun Karagöz ve arkadaşları başardı.

Dr. Cevat Yakut , İstanbul Koşuyolu Hastanesi'nde kalp ve damar cerrahisi merkezini kurduktan sonra birçok kalp nakli gerçekleştirdi. Dr. Belhan Akpınar, Türkiye' de ilk kez robotik kalp cerrahisi uygulamaları yaptı.